

OTSUS

20.04.2021 nr 5-5/2021-031

Koondumisele nr 18/2021 OÜ Eesti Piimafarmid / Osühing Surju PM loa andmine

1. Koondumine

31.03.2021 esitas OÜ Eesti Piimafarmid (registrikood 10523532) Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt on Pärnu notar Marje Jürioja 23.03.2021 koostanud ja tõestanud notariaalakti (osaühingu osade müügilepingu) Osühing Surju PM (registrikood 10208799) osanike ja OÜ Eesti Piimafarmid vahel. Lepingu kohaselt kavatseb OÜ Eesti Piimafarmid omandada valitseva mõju Osühing Surju PM üle.

Tehingu tulemusena kuulub Osühing Surju PM koondumise teate esitanud äriühingu OÜ Eesti Piimafarmid valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 01.04.2021 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 kohaselt on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks OÜ Eesti Piimafarmid ja Osühing Surju PM.

OÜ Eesti Piimafarmid on Eestis registreeritud valdusettevõtja, mille ainuosanikuks on füüsiline isik A.T. (isikukood [...]). OÜ-l Eesti Piimafarmid puudub iseseisev majandustegevus, valdusettevõtja põhitegevuseks on piimakarja kasvatamisega tegelevate ettevõtjate osaluste omandamine ja hoidmine. OÜ Eesti Piimafarmid valitseva mõju alla kuuluvad järgmised ettevõtjad:

- tulundusühistu Vooremaa Piim, mis tegeleb veetranspordivahendite rentimisega ja kasutusrendiga;

- tulundusühistu Vooremaa Piim tütaretevõtja osaühing Selja, mis tegeleb eesti holsteini tõugu veiste tõuaretusega, toorpiima tootmisega ning rohusöödade ja teravilja kasvatamisega veisekasvatuse tarbeks;
- osaühingu Selja tütaretevõtja Osaühing Piistaoja Katsetalu, mis tegeleb eesti holsteini tõugu veiste tõuaretusega, toorpiima tootmisega ning rohusöödade ja teravilja kasvatamisega veisekasvatuse tarbeks.

OÜ Eesti Piimafarmid ainuosaniku [A.T.] valitseva mõju alla kuuluvad veel mitmed ettevõtjad, sh:

- osaühing United Estover Group (valdusettevõtja), mis omab valitsevat mõju kolme äriühingu üle: OSAÜHING ESTOVER (tegeleb toidukaupade jae- ja hulгимүүгига, sh piimatoodete, munade, toiduõli ja -rasva hulгимүүгига), OSAÜHING HIIRTE JUUST (tegeleb kinnisvara haldamisega, arendamisega ja rentimisega), osaühing ESTOVER PIIMATÖÖSTUS (tegeleb piimatoodete tootmisega – põhiliselt juustu, või ja kohupiima tootmisega ning toiduainete pakkimisteenuste osutamisega). Osaühing ESTOVER PIIMATÖÖSTUS omab omakorda valitsevat mõju kahe äriühingu üle - Eesti Juustu Tootmise Osaühing (tegeleb piimatoodete tootmisega ja toidukaupade jaemүүгига) ja OSAÜHING EESTI JUUST (põhitegevusalaks on ärinõustamine ja juhtimisalane nõustamine);
- Osaühing EESTIMAA FARMERID, mis tegeleb enda või renditud kinnisvara üürileandmise ja käitusega.

OÜ Surju PM on Eestis registreeritud ettevõtja, mille osanikeks on 17 füüsilist isikut, nendest ükski ei oma valitsevat mõju OÜ Surju PM üle. OÜ Surju PM põhitegevuseks on põllumajandussaaduste tootmine, sealhulgas piimakarjakasvatus ning peamiselt oma karja söödaks taimekasvatussaaduste tootmine. Valdava osa ettevõtja käibest moodustab toorpiima tootmine. OÜ Surju PM omab tütaretevõtja OÜ Surju Õli, mis tegeleb mootorkütuse jaemүүгига.

3. Õiguslik hinnang

3.1. Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2. Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise osalise OÜ Eesti Piimafarmid (omandaja) valitseva mõju all olevad ettevõtjad tulundusühistu Vooremaa Piim, osaühing Selja ja Osaühing Piistaoja Katsetalu ning teine koondumise osaline OÜ Surju PM (omandatav) tegelevad toorpiima tootmisega. Seega tekib koondumise osaliste äritegevuste vahel horisontaalne kattuvus toorpiima tootmise osas.

Mõlemad koondumise osalised, nii OÜ Eesti Piimafarmid koos tema valitseva mõju all olevate ettevõtjatega kui ka OÜ Surju PM tegelevad ka taimekasvatusega, eelkõige loomasööda tootmiseks oma loomade tarbeks. Kuna koondumise osaliste müügitulu taimekasvatustoodangu müügist on marginaalne¹, ei ole tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga.

OÜ Eesti Piimafarmid valitseva mõju kaudu seotud osaühing ESTOVER PIIMATÖÖSTUS on samuti tegev piimandussektoris, tegeledes piimatoodete (eelkõige juustu, kohupiima ja kodujuustu) tootmisega. Toorpiim on vajalik sisend piimatoodete tootmiseks, mistõttu osaühing ESTOVER PIIMATÖÖSTUS tegutseb toorpiima varumise (ostu) kaubaturul ning toorpiima varumisele järgneval kaubaturul - piimatoodete tootmise ja müügi kaubaturul. Seega tekib koondumise osaliste tegevuste vahel ka vertikaalne seos.

Koondumise teate kohaselt, tuginedes Maaeluministeriumi ja Statistikaameti andmetele², toodeti Eestis 2020. aastal 848 000 tonni toorpiima. OÜ Eesti Piimafarmid valitseva mõju alla kuuluvad ettevõtjad tootsid kokku toorpiima [...] tonni ja OÜ Surju PM ligikaudu [...] tonni. Eeltoodud kogustest järeldub, et koondumise osaliste ühine osatähtsus toorpiima kogutoodangust Eestis oli 2020. aastal [0-5]% ning tegemist ei ole horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga juhendi tähenduses.

Osaühing ESTOVER PIIMATÖÖSTUS tegeleb piimatoodete (eelkõige juustu, kodujuustu ja kohupiima) tootmisega. Osaühing ESTOVER PIIMATÖÖSTUS ostis

---

¹ Koondumise osaliste müügitulu taimekasvatustoodangu müügist oli 2019. aastal 0,2 miljonit eurot, Maaeluministeriumi andmetel (Põllumajanduse, kalanduse ja toiduainetööstuse ülevaade 2019) oli kogu loomasööda tööstuse müügitulu 2019. aastal 159,8 miljonit eurot, millest koondumise osaliste osatähtsus on 0,1%, <https://www.agri.ee/sites/default/files/content/ylevaated/ulevaade-pokat-2019-02.pdf>, lk 56.

²Maaeluministerium, FAKTILEHT, 2020. aasta, Põllumajanduse, kalanduse, toiduainetööstuse (k.a joogitööstus) tegevusalad, <https://www.agri.ee/sites/default/files/content/valjaanded/faktileht-2020-04.pdf>; https://andmed.stat.ee/et/stat/majandus_pellumajandus_pellumajandussaaduste-tootmine_loomakasvatussaaduste-tootmine/PM18.

2020. aastal [...] tonni toorpiima, mis moodustas [5-10]% kogu Eestis toodetud mahust. Piimatoodete tootmise ja müügi kaubaturul eristatakse järgmisi tootegruppe (vastavaid alamturge): juust, kodujuust, kohupiim ja kohupiimapasta, või ja võisegud, määrdajuustud, pulbrid. Koondumise teate kohaselt oli 2020. aastal osaühingu ESTOVER PIIMATÖÖSTUS turuosa Eestis laabijuustude müügi kaubaturul [30-40]³, kodujuustude müügi kaubaturul [20-30]⁴, kohupiima- ja kohupiimapasta müügi kaubaturul umbes [20-30]⁵, või- ja võisegude kaubaturul [10-20]⁶, määrdajuustude kaubaturul [10-20]⁷.

Seega on käesoleva koondumise puhul vertikaalselt mõjutatud piimatoodete tootmise kaubaturu alamturud – laabijuustude kaubaturg ning kohupiima- ja kohupiimapasta müügi kaubaturg.

Kuivõrd käesolev koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda toorpiima tootmise ja müügi ning toorpiima varumise ja piimatoodete tootmise kaubaturgudel Eestis, ei ole kaubaturgude ja nende geograafilise ulatuse täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik.

3.3. Hinnang koondumisele

KonKS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonKS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevatele ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osaliste äritegevuste vahel tekib horisontaalne kattuvus toorpiima tootmise ja müügi ning taimekasvatuse (loomasööda tootmise) osas. Samuti tekib vertikaalne seos toorpiima tootmise ja müügi ning toorpiima varumise ja piimatoodete tootmise kaubaturgude vahel.

Koondumise osaliste ühine osakaal toorpiima tootmise ja müügi kaubaturul Eestis on alla 10%, loomasööda müügi kaubaturul Eestis on osatähtsus alla 1% ning toorpiima varumise kaubaturul Eestis on alla 10%.

Konkurentsiameti hinnangul ei kõrvalda käesolev koondumine konkurentsi ühelgi koondumisega mõjutatud või koondumisega seotud kaubaturul, sest ka koondumise järgselt tegutsevad kaubaturgudel veel mitmed ettevõtjad. Näiteks, koondumise teate

---

³ Allikas: AC Nielsen, Fermented cheese report Q4 2020.

⁴ Allikas: AC Nielsen, Cottage cheese report Q4 2020.

⁵ Koondumise osaliste hinnangul oli 2016. aastal turuosa 25% (hilisemad andmed koondumise osalised puuduvad, kuna nad on lõpetanud vastava turu-uuringu raporti ostmise).

⁶ Arvutatud Estover Piimatööstus OÜ müükide ja kogu turu tarbimise suhtena (allikas: https://andmed.stat.ee/et/stat/majandus_pellumajandus_pellumajandussaadustetootmine_loomakasvatussaaduste-tootmine/PM19/sortedtable/tableViewSorted).

⁷ Allikas: AC Nielsen, Spread cheese report Q4 2020.

kohaselt on Eestis suur arv toorpiima tootmisega tegelevaid ettevõtjaid, suurematena on nimetatud aktsiaselts Väätša Agro, Osühing ESTONIA, OÜ Halinga, osühing Mangeni PM, Aktsiaselts Vändra, AS Tartu Agro, osühing Põlva Agro, AS Aravete Agro, osühing Weiss, osühing Härjanurme Mõis, Osühing Kaiu LT, aktsiaselts LAATRE PIIM jne.

Kuigi vertikaalselt mõjutatud kaubaturgudeks on käesoleva koondumise puhul laabijuustude ning kohupiima- ja kohupiimapasta müügi kaubaturud, on osühingu ESTOVER PIIMATÖÖSTUS osatähtsus toorpiima varumise kaubaturul Eestis alla 10% kogu Eestis toodetud toorpiimast. Koondumise osalise suuremad konkurendid laabijuustu turul on VALIO EESTI AKTSIASELTS, AS Saaremaa Piimatööstus ja AS E-Piim Tootmine. Lisaks on arvestatav konkurentsiturve ka väljastpoolt Eestit, eelkõige Lätist, Leedust ja Poolast. Sama olukord on ka kohupiima ja kohupiimapastade müügi kaubaturul, kus lisaks kodumaisele konkurentsiturvele tuleb arvestada ka viimastel aastatel oluliselt kasvanud konkurentsiturvet väljastpoolt Eestit, eelkõige Läti ja Leedu tootjate poolt, näiteks kaubamärkide Aasa, Karums jt näol.

Konkurentsiameti hinnangul ei saa koondumise osalised koondumise järgselt tegutseda toorpiima varumise turul sõltumatult teistest piimatoodete tootmisega tegelevatest ettevõtjatest, näiteks suuremad toorpiima ostjad on AS Maag Grupp, VALIO EESTI AKTSIASELTS, AS E-Piim Tootmine, AS Saaremaa Piimatööstus, OÜ ELPA i.e. jne.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa OÜ Eesti Piimafarmid ja Osühing Surju PM koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 20.04.2021 otsuse nr 5-5/2021-031 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.
/Svetlana Ljutova/ 21.05.2021*